

Aan

Peter van Mil, gemeente West Maas en Waal
Naut Aarts, gemeente Maasdriel
Frits Mellink, gemeente Zaltbommel

Van

Huib Jan van Oort, regioarcheoloog Rivierenland

Onderwerp

Toetsing archeologisch conceptrapport 150kV kabelverbinding
Zaltbommel-Druten

Inleiding

TenneT TSO is op dit moment in voorbereiding om de aanleg van een 19 kilometer lang ondergronds tracé 150kV kabelverbinding in de Bommelerwaard en het Land van Maas en Waal te realiseren. Het tracé loopt van Zaltbommel tot Druten. TenneT heeft Arcadis in de arm genomen om de noodzakelijke voorbereidingen te treffen voorafgaand aan de uitvoering. Een van de onderdelen is het archeologische spoor.

Na een eerste quickscan en een uitgebreider archeologisch bureauonderzoek in 2016, is in de eerste helft van 2017 een grootschalig verkennend en karterend booronderzoek uitgevoerd. Arcadis heeft hiervoor opdracht gegeven aan het Leidse bureau Archol met als onderaannemer de Utrechtse fysisch geograaf Eckhart Heunks (Heunks Landschapsarcheologie). Daarbij zijn maar liefst 465 grondboringen gezet; het merendeel hiervan tot een einddiepte van 2 meter onder maaiveld. Bij enkele in- en uittredingspunten van de gestuurde boringen voor het kabeltracé zijn diepere boringen (tot ca 5m onder maaiveld gezet). De diepte van de boringen houdt verband met de maximale verstoring van de gegraven kabelgoot tot ca 1,85 m onder maaiveld.

Begin juli 2017 is het conceptrapport opgeleverd aan TenneT waarna het via Arcadis-projectleider archeologie Ineke de Jongh bij de betrokken gemeenten Zaltbommel, Maasdriel en West Maas en Waal is aangeleverd. Namens deze gemeenten heeft de regioarcheoloog Rivierenland het conceptrapport getoetst aan geldende wet- en regelgeving, beroepsnormen en een vooraf opgesteld Plan van Aanpak.

Advies

Wij adviseren de betrokken gemeenten vanwege archeologie:

1. Met de resultaten, conclusies en aanbevelingen uit het conceptrapport akkoord te gaan.
2. Door de uitvoerder een enkele opmerking t.a.v. het conceptrapport te laten verwerken in een nieuwe versie van het onderzoeksrapport.

Argumenten

- 1.1 *Het inventariserend veldonderzoek door middel van verkennende en karterende grondboringen is volgens geldende wet- en regelgeving, beroepsnormen en vooropgesteld plan van aanpak uitgevoerd.*

Datum
15 september 2017

Pagina
1 van 3

Ons kenmerk
021488738
RA783

Uw kenmerk

Behandeld door
Huib Jan van Oort

Afschrift aan
Marcel Vermorken
(TenneT TSO), Ineke de
Jongh (Arcadis),
Mieke Sanders
(Zaltbommel), Erwin
van Dartel (Maasdriel),
Marian Baars (West
Maas en Waal)

Omgevingsdienst Rivierenland

Burg. van Lidth de Jeudelaan 3
4001 VK Tiel
Postbus 6267
4000 HG Tiel

T 0344 – 579 314
E ingekomenpost@odrivierenland.nl
www.odrivierenland.nl

KvK 56452500
IBAN NL49BNGH0285157841
BTW NL 8521.32.104.B.01

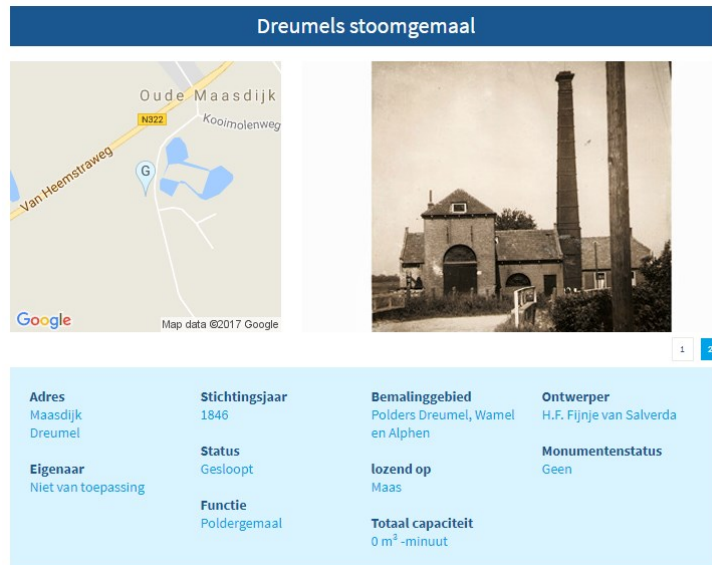
1.2 Aan de hand van de resultaten concludeert het onderzoeksbureau dat voor het merendeel van de deeltrajecten geen aanleiding is tot aanvullend onderzoek.

Ondanks het feit dat er 465 grondboringen in 15 deelgebieden tussen de transformatorstations aan de Bommelsekade 18 in Zaltbommel en het Gasunieterrein aan de Van Heemstraweg 109 in Wamel zijn gezet, heeft Archol in slechts drie gevallen aanwijzingen gevonden voor mogelijk behoudenswaardige archeologische resten, allen in gemeente West Maas en Waal. Het gaat hier om historische structuren van het eind 16de eeuwse Fort Voorne (deelgebied 10), het voormalig 19de eeuwse Dreumels stoomgemaal (deelgebied 11) en concentratie archeologische indicatoren in vorm van verbrand leem(huttenleem?) met houtskool aan de Bemerdweg (deelgebied 16).

Datum
15 september 2017

pagina
2 van 3

Ons kenmerk
021488738
RA783

Voor deze locaties wordt volkomen terecht door Archol vervolgonderzoek in de vorm van een archeologische begeleiding voorgesteld. Een archeologische begeleiding is de meest voorkomende archeologische onderzoeksmethode bij aanleg van tracés. De ingreep heeft vanwege de langgerekte vorm meestal slechts een beperkte impact op de aanwezige archeologische resten. In dit geval kan met de begeleiding meer (bouwhistorische) informatie verzameld worden over verdwenen structuren/bouwwerken en de aard, datering, fysieke gesteldheid van de nog onbekende resten aan de Bemerdweg.

Een archeologische begeleiding kan zowel ingestoken worden als proefsleuvenonderzoek als definitieve opgraving. Gelet op het verstorende karakter van de toch beperkte ingreep van de kabelaanleg is een begeleiding als opgraving de meest effectieve methode. Hiermee kunnen de aanwezige elementen direct volledig gedocumenteerd worden. Een waarderende fase zoals met proefsleuven het geval is, wordt hiermee overgeslagen. Dat vinden wij geenszins problematisch aangezien het kabeltracé als geheel als een volledig gedocumenteerde proefsleuf gezien moet worden ten opzicht van de omliggende, vermoedelijk nog aanwezige, archeologische resten.

Zoals reeds aangegeven zal een Programma van Eisen (KNA protocol opgraving variant archeologisch begeleiding) opgesteld moeten worden door een daartoe bevoegd bureau. Het concept zal getoetst worden door de betrokken gemeente West Maas en

Waal. Pas na akkoord kan formeel de aanbesteding en uitvoering van de archeologische

2.1 *Verwerking van de opmerkingen verhoogt de leesbaarheid en geeft toelichting bij eerder uitgevoerd onderzoek in het Land van Maas en Waal.*

De opmerkingen zijn verwerkt in de pdf-versie van het concept en zal met de opdrachtgever en de uitvoerder gedeeld worden.

Datum
15 september 2017

pagina
3 van 3

Ons kenmerk
021488738
RA783

Kantttekeningen

Geen

Documenten

Voor het advies hebben wij het volgende document ontvangen:

- Heunks, E, & P. van de Geer, 2017: *Archeologisch vooronderzoek nieuwe ondergrondse 150kV kabelverbinding tussen Zaltbommel en Druten. Verkennend en karterend booronderzoek*. Archol rapport 371 (concept 3 juli 2017). Leiden.[inclusief losse afbeeldingen en bijlagen]

Bijlage(n)

1. Geannoteerd Archol rapport 371 [separaat bijgevoegd]